

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา ผลการวิจัยสามารถสรุปผล อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ ได้ตามรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์ สมมติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 65/65 ของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้วิชาบาลีไวยากรณ์ เรื่อง สมาส สำหรับชั้นเปรียญตรี (ประโยค 1-2 และ ประโยค ป.ธ. 3) และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาบาลีไวยากรณ์และเจตคติต่อวิชาบาลีไวยากรณ์ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอน ของนักเรียนชั้นเปรียญตรี (ประโยค 1-2 และ ประโยค ป.ธ. 3) สำนักเรียนวัดกษัตราธิราชวรวิหาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2551 จำนวน 24 รูป โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ รูปแบบ **Student Teams Achievement Divisions** หรือ **STAD** ใช้เวลาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 20 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้วิชาบาลีไวยากรณ์ เรื่อง สมาส จำนวน 8 ชุด แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาบาลีไวยากรณ์ เรื่อง สมาส จำนวน 30 ข้อ และแบบวัดเจตคติต่อวิชาบาลีไวยากรณ์ จำนวน 20 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้วิชาบาลีไวยากรณ์ เรื่อง สมาส สำหรับชั้นเปรียญตรี (ประโยค 1-2 และ ประโยค ป.ธ. 3) มีประสิทธิภาพ 80.31/65.83 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 65/65
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาบาลีไวยากรณ์ เรื่อง สมาส หลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. เจตคติต่อวิชาบาลีไวยากรณ์หลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการสร้างชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้วิชาบาลีไวยากรณ์ เรื่อง สมาส สำหรับชั้นเปรียญตรี (ประโยค 1-2 และ ประโยค ป.ธ. 3) มีประเด็นที่น่าสนใจ นำมาอภิปรายดังนี้

1. ประสิทธิภาพของชุดการสอน มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจาก นักเรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนอย่างเต็มที่ ทำให้คะแนนที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรมในชุดการสอนปรากฏผลเป็นที่น่าพอใจ อันเนื่องมาจากนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่กำลังศึกษาอยู่ เพราะชุดการสอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของตน สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ฝึกฝนการตัดสินใจ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และช่วยเหลือเพื่อนๆ ในกลุ่มให้ได้รับความรู้ที่เป็นไปในแนวเดียวกัน สอดคล้องกับความเห็นของสันทัต ภิบาลสุข และพิมพ์ใจ ภิบาลสุข (2525 : 116) ที่กล่าวว่า ชุดการสอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตน สามารถแสดงความคิดเห็น ฝึกฝนการตัดสินใจ และช่วยเพื่อนๆ ในกลุ่มให้ได้รับความรู้ที่เป็นไปในแนวเดียวกัน การเรียนรู้โดยปฏิบัติกิจกรรมที่ระบุไว้ในชุดการสอน ทำให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียนยิ่งขึ้น เอาใจจดจ่ออยู่ในชุดการสอนตลอดเวลา เป็นไปตามแนวคิดของวรจิต วัชข้าวหลาม (2534 : 65) ที่กล่าวว่า ชุดการสอนทำให้ผู้เรียนใจในบทเรียนมากขึ้น เพราะชุดการสอนจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนมากที่สุด นอกจากนั้น ผลการวิจัยในครั้งนี้ยังพบว่า ชุดการสอนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้นด้วย เพราะชุดการสอนจะช่วยเร้าความสนใจของผู้เรียนตลอดเวลา สอดคล้องกับความคิดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2533 : 145) ที่กล่าวว่า ชุดการสอนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของผู้เรียน เพราะสื่อประสมที่จัดไว้ในระบบเป็นการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมและช่วยรักษาระดับความสนใจของผู้เรียนตลอดเวลา

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาบาลีไวยากรณ์ เรื่อง สมาส หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจาก เนื้อหาวิชาบาลีไวยากรณ์ เรื่อง สมาส เป็นเนื้อหาที่เป็นนามธรรม มีความสลับซับซ้อน ชุดการสอนที่สร้างขึ้น สามารถถ่ายทอดเนื้อหาที่สลับซับซ้อน และเนื้อหาที่เป็นนามธรรมสูงได้ สอดคล้องกับความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2533 : 145) ที่กล่าวว่า ชุดการสอนสามารถถ่ายทอดเนื้อหาที่สลับซับซ้อน และเนื้อหาที่เป็นนามธรรมสูงได้ อนึ่ง ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในครั้งนี้ ยังเหมาะสมกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียนด้วย กล่าวคือก่อนที่ผู้วิจัยจะได้ทดลองชุดการสอนในครั้งนี้ นักเรียนได้เคยเรียนวิชาบาลีไวยากรณ์ เรื่อง สมาส มาก่อนแล้ว จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง สอดคล้องกับความเห็นของนิพนธ์ สุขปรีดี (2519 : 89) ที่กล่าวว่า ชุดการสอนที่ดี จะต้องเหมาะสมตรงจุดมุ่งหมายและประสบการณ์เดิมของผู้เรียนมากที่สุด

3. เจตคติต่อวิชาบาลีไวยากรณ์ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ในด้านความรู้ นักเรียนมีความรู้มากขึ้น ในด้านความรู้สึก นักเรียนมีความสุข มีความสนใจในการเรียนมากขึ้น มีความรักเพื่อน ในด้านพฤติกรรม นักเรียนมีความตั้งใจใฝ่ใจ กระตือรือร้น ทำข้อสอบได้ดีขึ้น เจตคติเลยสูงขึ้นด้วย ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจาก ชุดการสอนสามารถแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้ผู้เรียนเรียนได้เรียนตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ อีกทั้งผู้เรียนก็เป็นอิสระจากอารมณ์ของครู สอดคล้องกับความเห็นของสันทัต ภิบาลสุข และพิมพ์ใจ ภิบาลสุข (2525 : 117) ที่กล่าวว่า ชุดการสอนสามารถแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้ผู้เรียนเรียนได้เรียนตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ อีกทั้งผู้เรียนก็เป็นอิสระจากอารมณ์ของครู ผลการวิจัยในครั้งนี้ยังพบอีกว่า ชุดการสอนยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจได้ด้วยตนเอง เป็นไปตามหลักการของวรกิต วัตข้าวหลาม (2534 : 65) ที่กล่าวว่า ชุดการสอนทำให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียนยิ่งขึ้น เพราะชุดการสอนจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องการสร้างชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้วิชาบาลีไวยากรณ์ เรื่อง สมาส สำหรับชั้นเปรียญตรี (ประโยค 1-2 และ ประโยค ป.ธ. 3) ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 ครูผู้สอน ควรนำชุดการสอนไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เนื่องจากงานวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงขึ้น อีกทั้งชุดการสอนยังสามารถแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี เพราะกิจกรรมที่ระบุไว้ในชุดสอนนั้น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ และได้ฝึกฝนตนเองได้อย่างเป็นอิสระ และควรนำชุดการสอนไปประยุกต์ใช้ในเนื้อหาวิชาอื่นๆ ด้วย เช่น วิชาแปลมคธเป็นไทย เป็นต้น โดยการสร้างชุดการสอนวิชาแปลมคธเป็นไทยขึ้นมา และนำไปใช้กับนักเรียน เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 เจ้าสำนักเรียนบาลีแต่ละสำนักเรียนทั่วประเทศ ควรสนับสนุนให้มีการนำชุดการสอนไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสำนักของตน เพื่อทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น เพราะชุดการสอนสามารถเร้าความสนใจของผู้เรียนให้เอาใจจดจ่ออยู่กับบทเรียนตลอดเวลา ซึ่งต่างจากการเรียนรู้ชนิดบรรยายที่นักเรียนคุ้นเคย ซึ่งนักเรียนจะเป็นฝ่ายรับฟังอย่างเดียว ไม่ค่อยได้แสดงความคิดเห็นมากนัก การนำชุดการสอนไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนเกิด

ความต้องการที่จะเรียน เพราะไม่เครียดกับการเรียน กับเนื้อหาที่เป็นนามธรรม เพราะชุดการสอนสามารถถ่ายทอดเนื้อหาที่เป็นนามธรรมได้เป็นอย่างดี

1.3 แม่กองบาลีสนามหลวง ควรมีนโยบายให้แต่ละสำนักเรียนบาลีทั่วประเทศจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีการนำนวัตกรรมเข้ามาใช้ร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้ให้มากกว่าที่เป็นมาในอดีต เนื่องจากอดีตที่ผ่านมา สำนักเรียนบาลีแต่ละสำนักเรียนมักจะสอนผู้เรียนโดยการบรรยาย ทำให้ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้มากนัก และคณะสงฆ์ควรเผยแพร่งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนภาษาบาลีในรูปแบบต่างๆ เช่น เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต แผ่นพับ แผ่นปลิว ไปยังสำนักเรียนบาลีต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อกระตุ้นให้แต่ละสำนักเรียนบาลีสสนใจในงานวิจัย เพื่อจะได้พัฒนาการเรียนรู้อาษาบาลีของคณะสงฆ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ครูผู้สอนควรทำการวิจัยในชั้นเรียน โดยการทำการวิจัยในเนื้อหาวิชาอื่นๆ ในรูปแบบต่างๆ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อาษาบาลีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 เจ้าสำนักเรียนบาลีควรกำหนดนโยบายประจำปี ร่วมวางแผนงานทางวิชาการร่วมกับครูผู้สอน โดยการส่งเสริมครูผู้สอนให้มีการวิจัยในชั้นเรียนในระดับชั้นต่างๆ เพื่อพัฒนาการเรียนของทางสำนักเรียนบาลีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3 แม่กองบาลีสนามหลวง ควรมีนโยบายสนับสนุนให้สำนักเรียนบาลีทั่วประเทศนำการวิจัยมาใช้ร่วมกับการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อาษาบาลีของคณะสงฆ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.4 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ควรจัดอบรมการวิจัยขั้นพื้นฐานแก่ครูผู้สอนพระปริยัติธรรมทั้ง 2 แผนก และควรสนับสนุนเรื่องงบประมาณในการวิจัย โดยให้ทางสำนักเรียนทั่วประเทศที่ต้องการจะขอทุนในการทำวิจัย ทำเรื่องขอมายังสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และควรนำงานวิจัยมาแสดงในงานวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา หรือวันอาสาฬหบูชา ที่สนามหลวง หรือที่พุทธมณฑล เพื่อประกาศกิจกรรมการศึกษาของพระภิกษุสามเณรให้แพร่หลาย